

Alkoholopinionen och verkligheten – Tabellbilaga

David Karlsson, Sören Holmberg, Lennart Weibull

Göteborgs universitet, 2017

Denna PM är en bilaga till kapitlet ”Alkoholopinionen och verkligheten” som publiceras i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson och Maria Oskarsson (red) (2017) *Larmar och gör sig till* Göteborgs universitet: SOM-institutet.

I kapitlet analyseras resultatet från flera frågor på temat alkohol som ställts i den nationella SOM-undersökningen 2016. Här presenteras först deskriptiva resultat för dessa frågor, inklusive de tabeller som redovisas i kapitlet. Därefter presenteras de regressionsanalyser som fokuserar på frågorna om erfarenheter av och verklighetsuppfattningar om alkoholkonsumtionens konsekvenser.

AKTUELLA SAMHÄLLSFRÅGOR

Vilken är din åsikt om följande förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag
Sänka skatten på alkohol	☐	☐	☐	☐	☐
Höja skatten på alkohol	☐	☐	☐	☐	☐

Nedan finns ett antal förslag hämtade från den svenska samhällsdebatten. Vilken är din åsikt om vart och ett av dem?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen uppfattning
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Införa hårdare krav för att få servera alkohol på restaurang/bar/pub	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tabell 1 Åsikter om alkoholpolitiska styrinstrument: ”Vilken är din uppfattning om följande förslag?” (procent)

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Varken bra eller dåligt förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen uppf.	S:a	N
Sänka skatten på alkohol	7	10	27	27	30	–	100	1624
Höja skatten på alkohol	16	23	31	19	11	–	100	1637
Tillåt försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	10	15	15	20	38	2	100	1642
Införa hårdare krav för att få servera alkohol på restaurang/bar/pub	10	17	32	21	13	7	100	1621

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

ALKOHOL & SAMHÄLLE

F120 Alkoholkonsumtion kan ha både positiva och negativa konsekvenser. Sammantaget, anser du att alkoholkonsumtionens positiva eller negativa konsekvenser överväger?

	Negativa konsekvenser överväger kraftigt							Positiva konsekvenser överväger kraftigt			
	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	Ingen uppfattning			
A För dig personligen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐			
B För samhället	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐			
	-3	-2	-1	0	1	2	3	9			

Tabell 2 Problemupplevelse av alkohol: ”Alkoholen kan ha både positiva och negativa konsekvenser. Sammantaget, anser du att alkoholkonsumtionens positiva eller negativa konsekvenser överväger? (procent)

	Neg. överväger							Pos. överväger	Ingen uppf.	S:a	N
	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3				
A För dig personligen	11	4	5	25	18	15	7	15	100	1626	
B För samhället	26	22	17	15	6	1	1	12	100	1631	

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

F102 I den politiska debatten diskuteras vem som har huvudansvaret för alkoholkonsumtionen – den enskilde eller samhället och myndigheterna. Vilken är din åsikt om detta?

Det måste finnas <u>tydliga</u> sambällleliga restriktioner när det gäller människors alkoholkonsumtion (t ex lagar, skatter, öppettider och åldersgränser)				Det behövs <u>inga</u> sambällleliga restriktioner, eftersom enskilda människor själva måste ta ansvar för sin alkoholkonsumtion				
↓				↓			Ingen uppfattning	
1	2	3	4	5	6	7	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
1	2	3	4	5	6	7	8	

Tabell 3 Alkoholideologi: ”I den politiska debatten diskuteras vem som har huvudansvaret för alkoholkonsumtionen – den enskilde eller samhället och myndigheterna. Vilken är din åsikt om detta.” (procent)

Samhället							Enskilda	Ingen uppf.	S:a	N
1	2	3	4	5	6	7				
25	10	14	14	12	7	10	8	100	1626	

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

F122 Vilken är din uppfattning om följande påståenden?

		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 2px; display: inline-block;">Helt felaktigt påstående</div>			<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 2px; display: inline-block;">Helt riktigt påstående</div>		
		↓			↓		Ingen uppfattning
		1	2	3	4	5	6
A	Alkoholkonsumtionen är ett större problem i Sverige än i resten av EU	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	En måttlig konsumtion av vin är bra för hälsan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

Tabell 4 Verklighetsbild ”Vilken är din uppfattning om följande påståenden?” (procent)

	Helt felaktigt påstående		Helt riktigt påstående			Ingen uppf.	S:A
	1	2	3	4	5		
Alkoholkonsumtionen är ett större problem i Sverige än i resten av EU	21	18	21	8	4	28	100
En måttlig konsumtion av vin är bra för hälsan	9	13	30	21	10	17	100
Svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol	13	11	18	18	12	28	100

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016. Antalet svarande är 1631-1636.

F123 Finns det någon eller några personer i din nära omgivning som enligt din uppfattning dricker för mycket alkohol? Flera svar är möjliga.

	Nej	Ja, jag själv	Ja, en familjemedlem	Ja, en nära vän	Vet ej
A	☐	B ☐	C ☐	D ☐	E ☐

Tabell 5 Finns det någon eller några personer i din nära omgivning som enligt din uppfattning dricker för mycket alkohol? (flera svar är möjliga, procent)

Nej	Ja, jag själv	Ja, en familjemedlem	Ja, en nära vän	Vet ej
44	4	16	22	19

Kommentar: Frågeformuleringen citeras i rubriken. Andelen som svarade ”ja är 37 procent” varav fem procentenheter några svarade ja för två eller tre alternativ. Antalet svarande är 1644.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Tabell 6 Egen upplevelse av personer i närheten som dricker för mycket (procent) samt verklighetsbilsfrågor (medelvärde 0–100)

	Någon när- stående dricker för mycket (procent)	En måttlig konsumtion av vin är bra för hälsan (0–100)	Alkoholkonsumtionen är ett större problem i Sverige än i resten av EU (0–100)	Svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol (0–100)	Minsta antal personer
Samtliga	37	53	35	52	1631
Kön					
Kvinnor	39	51	38	48	594
Män	34	54	32	56	567
Ålder					
15–29	40	48	31	40	182
30–49	44	52	36	49	294
50–64	38	52	36	53	347
65–85	28	56	36	60	310
Utbildning					
Låg-/medelutbildad	34	54	34	50	656
Högutbildad	40	51	36	55	489
Hushållsinkomst					
Hög (700+ tkr)	40	53	33	57	371
Medel (300–699 tkr)	38	51	35	51	494
Låg (–299 tkr)	33	56	36	49	235
Etnicitet					
Uppväxt i Sverige	37	52	34	53	1056
Uppväxt i utlandet	30	62	44	42	102
Alkoholvanor					
Nykterist	33	39	45	43	140
Måttlig konsument	37	50	35	47	507
Aktiv konsument	38	60	32	60	487
Någon nära dricker för mycket					
Ja	–	49	38	49	449
Nej	–	55	33	54	695
Problembild av alkoholkonsumtion					
Positiva <i>samhällseffekter</i> överväger	38	64	30	(62)	98
Balanserade <i>samhällseffekter</i>	34	59	31	56	178
Negativa <i>samhällseffekter</i> överväger	39	49	37	50	773
Positiva <i>personliga</i> effekter överväger	39	61	32	56	502
Balanserade <i>personliga</i> effekter	36	50	33	51	286
Negativa <i>personliga</i> effekter överväger	44	40	43	48	239
Vänster-högerideologi					
Klart till vänster	47	50	32	60	112
Något till vänster	38	52	33	54	221
Varken eller	32	51	38	46	344
Något till höger	39	53	36	51	297
Klart till höger	37	62	29	60	143
Alkoholideologi					
Restriktiv	39	45	37	51	408
Balanserad	39	55	35	55	487
Liberal	31	63	31	50	201

Kommentar: Med utgångspunkt i medborgarnas svar på frågan om någon som står dem nära dricker för mycket (procent som upplever detta,) och de tre verklighetsbilsfrågorna som citeras i kolumnrubrikerna (medelvärde 0 helt felaktigt till 100 helt riktigt påstående, se tabell X) redovisas resultat i olika kategorier av människor. Med ”högutbildad” avses eftergymnasial utbildning. Med ”nykterist” avses att man inte druckit sprit/vin/ starköl under senaste året, med ”måttlig konsument” att man druckit någon gång i månaden eller mer sällan medan ”aktiv konsument” avser att man druckit någon eller flera gånger i veckan. ”Problembild” bygger på frågan ”Sammantaget, anser du att alkoholkonsumtionens positiva eller negativa konsekvenser överväger [för samhället]/[för dig personligen]”. Parenteser markerar resultat som bygger på färre än 100 svarande. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Tabell 6 forts. Egen upplevelse av personer i närheten som dricker för mycket (procent) samt verklighetsbilsfrågor (medelvärde 0–100)

	Någon närstående dricker för mycket (procent)	Negativ Sverigebild (0–100)	Positiva hälsoeffekter (0–100)	Ungas dricker mindre (0–100)	Antal personer
Partisymptati					
Vänsterpartiet	(49)	(31)	(48)	(61)	69-94
Socialdemokraterna	36	36	52	50	282-416
Miljöpartiet	(43)	(33)	(49)	(48)	44-58
Centerpartiet	33	(37)	49	(54)	76-120
Liberalerna	(33)	(32)	(51)	(60)	67-90
Kristdemokraterna	(46)	(55)	(38)	(41)	26-37
Moderaterna	38	35	57	54	271-359
Sverigedemokraterna	34	29	59	51	151-205
Feministiskt Initiativ	(59)	(39)	(46)	(53)	(16-29)

Kommentar: Med utgångspunkt i medborgarnas svar på frågan om någon som står dem nära dricker för mycket (procent som upplever detta,) och de tre verklighetsbilsfrågorna som citeras i kolumnrubrikerna (medelvärde 0 helt felaktigt till 100 helt riktigt påstående, se tabell X) redovisas resultat i olika kategorier av människor. Med ”högutbildad” avses eftergymnasial utbildning. Med ”nykterist” avses att man inte druckit sprit/vin/ starköl under senaste året, med ”måttlig konsument” att man druckit någon gång i månaden eller mer sällan medan ”aktiv konsument” avser att man druckit någon eller flera gånger i veckan. ”Problembild” bygger på frågan ”Sammantaget, anser du att alkoholkonsumtionens positiva eller negativa konsekvenser överväger [för samhället]/[för dig personligen]”. Parenteser markerar resultat som bygger på färre än 100 svarande. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Tabell 7 Samband mellan erfarenheter av och verklighetsuppfattningar kring alkoholkonsumtion, alkoholpolitiska förslag, problemupplevelser samt alkoholideologi (Tau b)

	A Alko. frekvens	B När- ståendes drickande	C Pos. hälso- effekter	D Neg. Sverige- bild	E Unga dricker mindre
A Alkoholkonsumtion: Frekvens (ggr per år)	–				
B Någon närstående dricker för mycket (=1)	e.s.	–			
C En måttlig konsumtion av vin är bra för hälsan	+0.20***	-0.10***	–		
D Alkoholkonsumtionen är ett större problem i Sverige än i resten av EU	-0.09***	+0.08**	e.s.	–	
E Svenska ungdomar dricker allt mindre alkohol	+0.17***	-0.06*	+0.13***	-0.05*	–
Sänka skatten på alkohol	+0.20***	-0.06**	+0.23***	-0.07**	e.s.
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	+0.14***	-0.06*	+0.23***	e.s.	+0.06*
Införa hårdare krav för att få servera alkohol på restaurang, bar, pub	-0.26***	e.s.	-0.15***	+0.15***	-0.06*
Alkoholkonsekvenser: Personliga	+0.33***	e.s.	+0.27***	-0.12***	+0.10***
Alkoholkonsekvenser: Samhälleliga	+0.24***	e.s.	+0.20***	-0.10***	+0.11***
Alkoholideologi (restriktiv-liberal)	+0.10***	-0.06*	+0.19***	-0.06*	e.s.

Kommentar: Tabellen redovisar sambandsmått (Tau b) mellan svaren på de frågor som citeras i tabellen. Antalet svarande på de olika frågorna är 964–1 602. ”Alkoholkonsumtion: Frekvens” avser gånger per år människor dricker alkohol. ”Någon närstående dricker för mycket” är kodad 0 (nej/vet ej) och 1 (ja). De tre verklighetsbilsfrågorna är kodade på en femgradig skala (1 helt felaktigt – 5 helt riktigt). Frågor om alkoholkonsekvenser är kodade på en sjugradig skala (-3 negativa konsekvenser överväger kraftigt – +3 positiva konsekvenser överväger kraftigt). ”Alkoholideologi” är kodad på en femgradig skala (1 Det måste finnas tydliga samhälleliga restriktioner när det gäller människors alkoholkonsumtion (t ex lagar, skatter, öppettider och åldersgränser) – 5 Det behövs inga samhälleliga restriktioner, eftersom enskilda människor själva måste ta ansvar för sin alkoholkonsumtion). Se Karlsson, Holmberg och Weibull (2017) för mer detaljer om frågorna. Endast signifikanta samband redovisas i tabellen (e.s. = ej signifikant). P-värden: *** < .001; ** < .01; * < .05. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Tabell 8 Vad förklarar medborgarnas erfarenheter och verklighetsbilder kring alkoholkonsumtion? Modell A: Logistisk regression (Exp(B); Modellerna B–D: Multipel OLS regression (b-värden)

Modell: Beroende variabel:	A Egen erfarenhet: någon närstående dricker för mycket (Exp(B))	B Positiva hälsoeffekter	C Negativ Sverigebild	D Ungas drickande minskar
Konstant	-0,33	22***	40***	45***
Ålder: -30	e.s.	e.s.	-7*	-9**
Ålder: 65+	0,62**	e.s.	e.s.	+8**
Kön: Kvinna	1,28*	e.s.	+6**	-7**
Inkomst: Låg	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Inkomst: Hög	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Utbildning: Hög	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Etnicitet: Utlandsfödd	e.s.	+10**	e.s.	-13***
Religiositet: Bönfrekvens	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Vänster-högerideologi	e.s.	e.s.	e.s.	-8*
Alkoholideologi (restriktiv- liberal)	e.s.	+11***	e.s.	e.s.
Alkoholkonsumtion: Frekvens	e.s.	+14***	e.s.	+10*
Alkoholkonsumtion: Nykterist	1,67*	e.s.	e.s.	e.s.
Alkoholkonsekvenser: Personliga	e.s.	+26***	-15**	e.s.
Alkoholkonsekvenser: Sam- hälleliga	e.s.	e.s.	e.s.	+16**
Egen erfarenhet: någon närstående dricker för mycket	–	-5**	e.s.	e.s.
Positiva hälsoeffekter	–	–	e.s.	+15***
Negativ Sverigebild	–	e.s.	–	e.s.
Ungas dricker mindre	–	+11***	e.s.	–
Just R ²	.03 (NR ²)	.20	.05	.11
Antal personer	1202	760	756	756

Kommentar: Beroende variabler: någon närstående (inklusive den svarande själv) dricker för mycket: ja = 1, nej och vet ej = 0; samt tre kunskapsfrågor (se tabell X) och tre alkoholpolitiska förslag (se tabell Y). I modell A är analysen en logistisk regressionsanalys och i modellerna B, C och D OLS-regression. Värdena i tabellen är Exp(B) i modell A och i modellerna B, C D regressionskoefficienter (b-värden), där + indikerar en positiv effekt och – en negativ effekt. Endast signifikanta effekter redovisas (e.s. = ej signifikant.). Samtliga beroende variabler i tabellen är kodade 0 (minsta värdet) till 100 (högsta värdet). Samtliga oberoende variabler är kodade 0-1. Följande variabler är dummyvariabler: ålder (kontrollgrupp: 31-64 år), kön (kontrollgrupp: man), inkomst (kontrollgrupp: medelhöginkomst), utbildning (kontrollgrupp: låg/ej eftergymnasial utbildning), etnicitet (kontrollgrupp: uppvuxen i Sverige), Alkoholkonsumtion: nykterist (kontrollgrupp: nyttjare av alkohol), samt egen erfarenhet (kontrollgrupp: ingen nära dricker för mycket eller vet ej). Följande är kontinuerliga: Religiositet (bönfrekvens per år), ideologi (femgradig skala, vänster 0 – höger 1), alkoholkonsekvenser (0 negativa konsekvenser överväger kraftigt – 1 positiva konsekvenser överväger kraftigt) samt de tre kunskapsfrågorna negativ Sverigebild, Positiva hälsoeffekter samt Unga dricker mindre (0 helt felaktigt – 1 helt riktigt) (. P-värden: ***<.001; **>.01. *<.05.

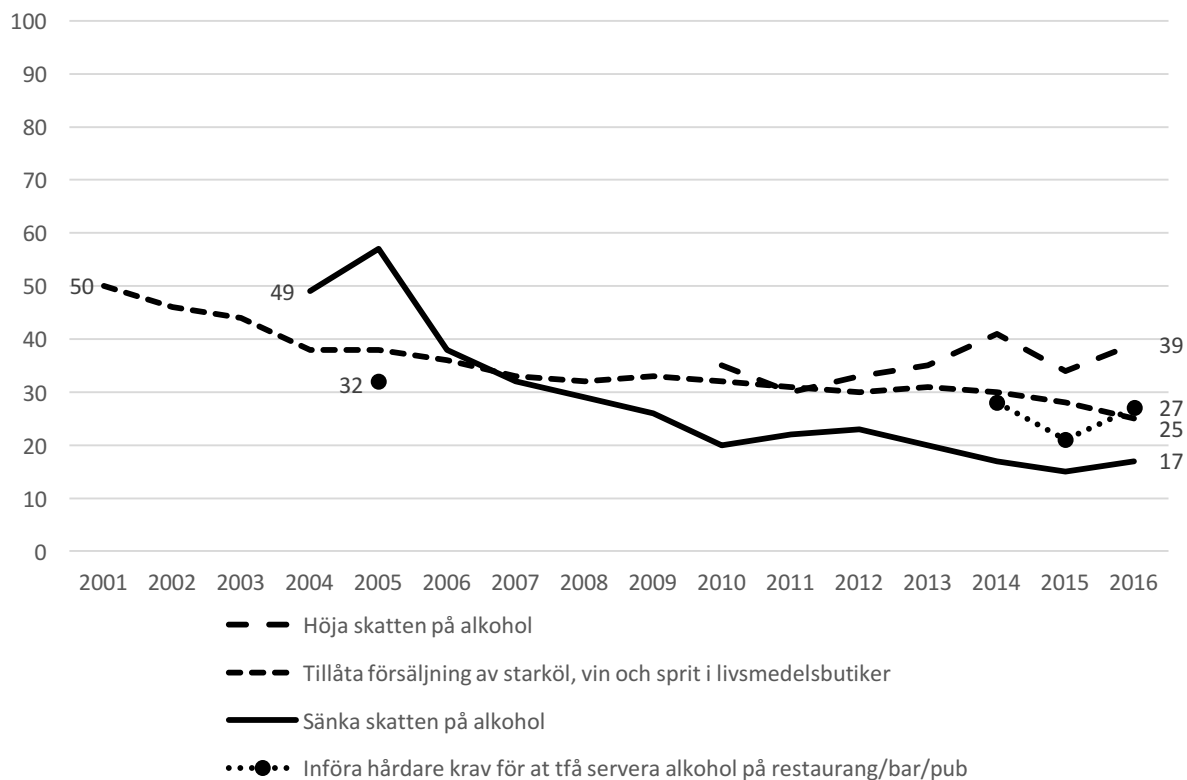
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Tabell 9 Vad förklarar medborgarnas åsikter om olika alkoholpolitiska styrmedel? Multipel OLS regression (b-värden)

<i>Modell:</i>	E1	E2	F1	F2	G1	G2
<i>Beroende variabel:</i>	Sänk alkohol-skatten	Sänk alkohol-skatten	Avskaffa försäljnings-monopolet	Avskaffa försäljnings-monopolet	Skärpa serveringskrav	Skärpa serveringskrav
Konstant	11***	12**	7*	6	69***	64***
Ålder: -30	e.s.	+6*	e.s.	e.s.	-11***	-12***
Ålder: 65+	-5**	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Kön: Kvinna	-5**	-6**	e.s.	e.s.	+5**	+5*
Inkomst: Låg	+4*	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Inkomst: Hög	-7***	-7**	e.s.	e.s.	-4*	e.s.
Utbildning: Hög	-8***	-4*	-5**	e.s.	e.s.	e.s.
Etnicitet: Utlandsfödd	e.s.	e.s.	+7*	e.s.	e.s.	e.s.
Religiositet: Bön-frekvens	e.s.	-8**	e.s.	e.s.	e.s.	e.s.
Vänster-högerideologi	+15***	+13***	+12***	+9*	e.s.	-7*
Alkoholideologi (res-triktiv-liberal)	+22***	+19***	+41***	+41***	-15***	-17***
Alkoholkonsumtion: Frekvens	+12***	+7*	e.s.	e.s.	-11***	-15***
Alkoholkonsumtion: Nykterist	e.s.	-7*	-8*	-12**	+9**	+8*
Alkoholkonsekvenser: Personliga	+8*	e.s.	+9*	e.s.	-21***	-18***
Alkoholkonsekvenser: Samhälleliga	+22***	+27***	+11*	+13*	e.s.	e.s.
Egen erfarenhet: någon närstående dricker för mycket	-	e.s.	-	e.s.	-	e.s.
Positiva hälsoeffekter	-	+13***	-	+11*	-	e.s.
Negativ Sverigebild	-	e.s.	-	e.s.	-	+7*
Ungas dricker mindre	-	e.s.	-	e.s.	-	e.s.
Just R ²	.26	.30	.27	.27	.22	.24
Antal personer	1195	751	1187	750	1134	728

Kommentar: Beroende variabler: tre kunskapsfrågor (se tabell X) och tre alkoholpolitiska förslag (se tabell Y). Värdena i tabellen är regressionskoefficienter (b-värden), där + indikerar en positiv effekt och - en negativ effekt. Endast signifikanta effekter redovisas (e.s. = ej signifikant.). Samtliga beroende variabler i tabellen är kodade 0 (minsta värdet) till 100 (högsta värdet). Samtliga oberoende variabler är kodade 0-1. Följande variabler är dummyvariabler: ålder (kontrollgrupp: 31-64 år), kön (kontrollgrupp: man), inkomst (kontrollgrupp: medelhöginkomst), utbildning (kontrollgrupp: låg/ej eftergymnasial utbildning), etnicitet (kontrollgrupp: uppvuxen i Sverige), Alkoholkonsumtion: nykterist (kontrollgrupp: nyttjare av alkohol), samt egen erfarenhet (kontrollgrupp: ingen nära dricker för mycket eller vet ej). Följande är kontinuerliga: Religiositet (bönfrekvens per år), ideologi (femgradig skala, vänster 0 - höger 1), alkoholkonsekvenser (0 negativa konsekvenser överväger kraftigt - 1 positiva konsekvenser överväger kraftigt) samt de tre kunskapsfrågorna negativ Sverigebild, Positiva hälsoeffekter samt Ungas dricker mindre (0 helt felaktigt - 1 hel riktigt) (. P-värden: ***<.001; **>.01; *>.05).

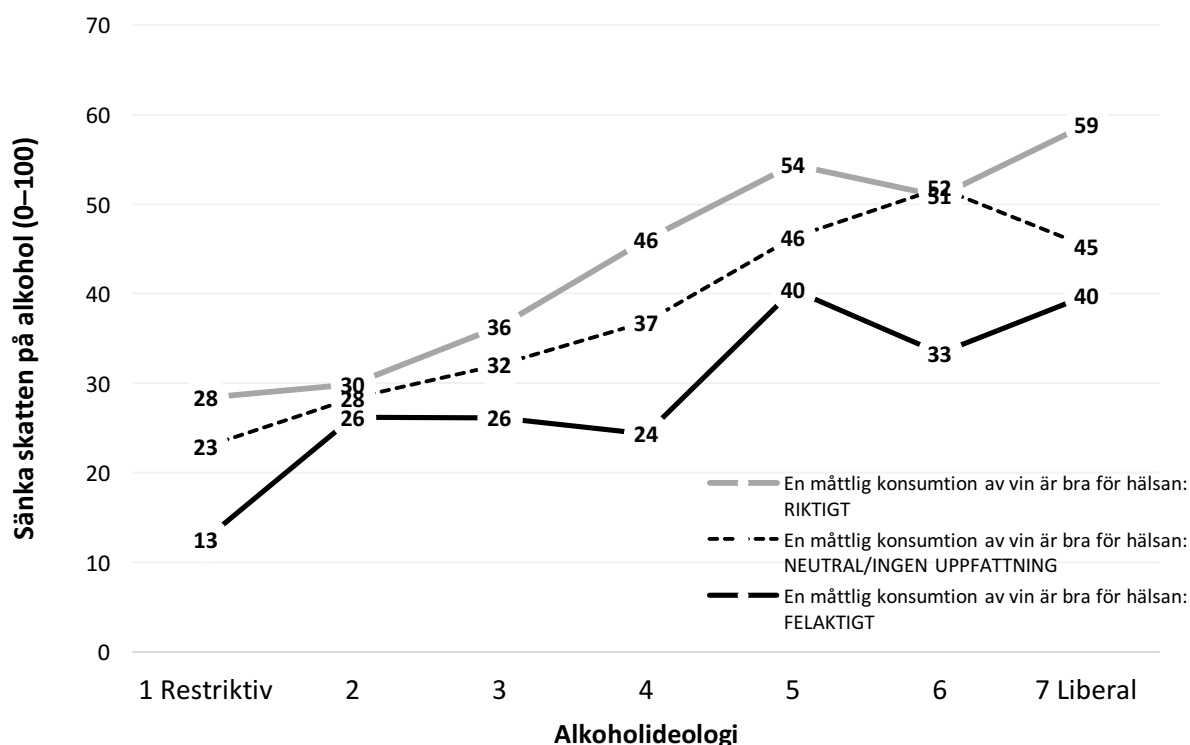
Figur1 Befolkningens stöd för att sänka alkoholskatten samt för att tillåta alkoholförsäljning i livsmedelsbutiker (procent)

Kommentar: I SOM-undersökningen ställdes frågan "Vilken är din uppfattning om följande förslag?" och svaren för vart och ett av de i figuren citerade förslagen angavs på en skala från "mycket bra förslag" till "mycket dåligt förslag", samt – för frågorna om försäljning och servering men inte för skattefrågorna – svarsalternativet "ingen uppfattning". I figuren redovisas andelen som svarade "mycket" eller "ganska bra förslag".

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2001–2016.

Figur 3 Åsikter om att sänka skatten på alkohol efter alkoholideologi och uppfattning om alkoholens hälsoeffekter (medelvärde 0–100)

Kommentar: Figuren redovisar svaren på frågan "Sänk skatten på alkohol" som medelvärde på en skala från 0 (mycket dåligt förslag) till 100 (mycket bra förslag) efter alkoholideologi grundad på frågan "I den politiska debatten diskuteras vem som har huvudansvaret för alkoholkonsumtionen – den enskilde eller samhället och myndigheterna. Vilken är din åsikt om detta" som besvarades på en sjugradig skala (1 [Restriktiv] Det måste finnas tydliga samhälleliga restriktioner när det gäller människors alkoholkonsumtion (t.ex. lagar, skatter, öppettider och åldersgränser) – 7 [Liberal], samt efter svaren på frågan "En måttlig konsumtion av alkohol är bra för hälsan" där svaren som besvarades på en skala från 1 (helt felaktigt påstående) till 5 (helt riktigt påstående) samt "ingen uppfattning". Här grupperas svaren 1–2 (Felaktigt), 3+ingen uppfattning (Neutral), samt 4–5 (Riktigt). Antal svarande är 1 452.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2016.

Referenser

(Projektets publikationer)

- Holmberg, Sören & Lennart Weibull (2006) "Besök på Calle Grenz Shop", i Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) *Du stora nya värld*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Holmberg, Sören & Lennart Weibull (2007). "Den förändrade alkoholopinionen", i Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) *Det nya Sverige*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Holmberg, Sören & Lennart Weibull (2012). "Alkoholkonsumtion – vanor och volym", i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *I framtidens skugga*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Holmberg, Sören & Lennart Weibull (2013). "Förändringar i alkoholopinionen", i Lennart Weibull, Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *Vägskäl*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Holmberg, Sören & Lennart Weibull (2014). "Restriktivare alkoholopinion men liberalare alkoholvanor", i Henrik Oscarsson & Annika Bergström (red) *Mittfåra och marginal*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Holmberg, Sören, David Karlsson & Lennart Weibull (2015). "Alkoholen som samhällsproblem", i Annika Bergström, Bengt Johansson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson (red) *Fragment*. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Karlsson, David, Lennart Weibull & Sören Holmberg (2016). "Alkoholideologi och alkoholopinion", i Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Solevid (red) *Ekvilibrum*. Göteborgs universitet vid SOM-institutet.
- Karlsson, David, Sören Holmberg & Lennart Weibull (2017). "Alkoholopinionen och verkligheten" i Ulrika Andersson, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson och Maria Oscarsson (red) *Larmar och gör sig till*. Göteborgs universitet: SOM-institutet